



**R. P. Sebastiani Izquierdo Alcarazensis Societ. Iesv Regii  
Senatvs S. Inqvisitionis Hispaniarvm Qvalificatoris, Et  
Olim Complvti Sacrae Theologiae Professoris. Opvs  
Theologicvm, Iuxta atque ...**

Vbi De Essentia Et Attribvtis Divinis Vbertim Dissertivr ...

**Izquierdo, Sebastián**

**Romae, 1670**

Quæst. 18. Vtrùm omne contingenter existens à nutu causæ liberæ ipsius  
existentiam determinantis debeat necessariò pendere. Et qua ratione.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77011)

Deo ad eam eliciendam, sicque putans se eam liberè elicere, non liberè, sed necessariò eliceret, iuxta ea, quæ dicebamus supra num. 802. Eiusmodi igitur connexio dictæ volitionis cum dictâ libertate actus primi ad illam reddendam liberam essentialiter prorsus inepta foret, ut est manifestum. Quia, ut est impossibile, quòd volitio sit libera, quin existat à parte rei libertas actus primi, à qua talis euadit: ita est impossibile, quòd volitio sit essentialiter libera, quin ita sit connexa essentialiter cum libertate actus primi, à qua talis euadit, prout existente à parte rei, ut prorsus repugnet existere à parte rei talem volitionem, quin talis libertas etiam existat à parte rei.

815 Abundè ergo manet probatum, in nullo casu excogitabili posse voluntatem humanam prout connaturaliter operantem in statu præsentis elicere vllum actum seu volitionis, seu nolitionis, qui ex aliquo predicato speciali sui habeat, connexi essentialiter cum libertate actus primi ipsius voluntatis, prout opus est, ut euadat ille intrinsecè, & essentialiter liber libertate actus secundi. Et quod de actu voluntatis est dictum, de actione productiua eius venit in casibus propositis dicendum pariter, suâ seruata proportione, consentaneè ad iam dicta num. 810. In quo necesse non est immorari amplius. Et quoniam iuxta suppositionem secundam nulli actui, aut actioni potest attribui connexio eiusmodi, nisi prædicatum aliquod eius essentialiter exposcat illam, absolute concluditur, humanæ voluntati prout connaturaliter operanti in statu præsentis actus, actionesque factiuas eorum, quibus libertas sit intrinseca, & essentialis, impossibiles esse, ut nostra propositio fert. Vnde planè sequitur, nulli actui, nullique actioni voluntatis humanæ prout connaturaliter in præsentis statu operantis esse de facto libertatem intrinsecam, & essentialiter; omnibusque proinde semiextrinsecam, & contingentem de facto esse.

Propositio 6.

816 Actibus etiam, & actionibus iuxta modum operandi ordinariū elicitis à voluntate eorum, qui per species proprias cognoscunt, ut in statu beatifico, non esse intrinsecam, & essentialiter libertatem, sed semiextrinsecam, & contingentem, verisimilius mihi est. Possunt tamen illi habere actus, & consequenter item actiones, quibus libertas sit essentialis.

Moueor in primam propositionis partem. Quia verisimilius videtur, Beatos in suis actibus liberis eliciendis iuxta modum operandi ordinariū non vti reflexionibus intellectus: sine quibus actus voluntatis neutiquam possunt indueri cum intrinsecum respectum ad libertatem actus primi, à qua procedunt, qui requiruntur, ut euadant essentialiter liberi, ut facile colligere est ex dictis circa proposit. 5. Secundam autem partem propositionis probo. Quia intuitiones Beatorum ob magnam suam claritatem, & perfectionem, censendæ proculdubio videntur ex vna parte metaphysicè infallibiles, ex alia autem ita supra se reflexiuæ, ut tam clarè se ipsas, quam sua obie-

cta illorum intellectu notificent, iuxta id, quod de visione beatifica cum alijs censui tom. 1. disput. 2. quæst. 6. num. 62. Quo nihil iam desideratur, quominus actus liber elicitus à voluntate Beati integram libertatem actus primi, à qua ipse procedit, intrinsecè respicere possit prout cognitam per easdem cognitiones, quæ ipsam continent, cum eaque subinde prout sic cognitâ connecti essentialiter immediatè, ac dein mediatè cum eadem prout existente à parte rei: quod ipsum est, posse talem actum essentialiter esse liberum in casu omnino simili illi, quem posuimus num. 812. Qui, licet in Viatoribus sit ad intentum impossibilis propter dicta ibi. In Beatis verò propter hic dicta possibilis sine dubio est. Semel autem posito, quòd actus sit essentialiter liber, non potest non actio factiua eius esse etiam libera essentialiter iuxta demonstrationem factam supra num. 766.

817 Adde ad extremum, melius, me iudice, concipere, & loqui eos, qui dicunt, libertatem actus secundi semper esse actui, cui conuenit, semiextrinsecam, etiam, quando illi est essentialis ob essentialiter connexionem ipsius cum libertate actus primi. Quoniam denominatio liberi in actu voluntatis æquè videtur ex suo genere semiextrinseca, atque denominatio veri in actu intellectus. Hanc autem esse semiextrinsecam etiam in actu essentialiter vero ob essentialiter connexionem ipsius cum obiecto per ipsum cognito, in Pharo Scient. disput. 3. quæst. 1. proposit. 6. probaui. Videantur dicta ibi, & huc applicentur.

QVAESTIO XVIII.

*Vtrum omne contingenter existens à nutu causa libera ipsius existentiam determinantis debeat necessario pendere. Et quare.*

818 Sermo est de omni existente contingenter seu positiuo, seu negatiuo, scilicet, siue illud sit ens, siue negatio entis, (qua ratione negatio entis suo modo dici potest existere iuxta doctrinam de negationibus traditam in Pharo Scient. disput. 9. quæst. 3.). Suppono autem primò id seu positiuum, seu negatiuum dici contingenter existens, quod ita existit, ut in eadem temporis mensurâ, in qua existit, potuerit non existere.

819 Suppono secundò, quidquid contingenter existit, non posse non ab alio tanquam à causâ in sua existentia dependere. Quia, quod non ab alio, sed à se solo habet existere, eo ipso non contingenter, sed necessariò existit: eo quòd idem sibi ipsi nec potest dare existentiam potens non dare; nec potest tollere existentiam potens non tollere, ut satis superque ex se est manifestum. Hoc tamen differunt ens contingens, & negatio entis contingens; quòd illud necessariò debet pendere quoad existentiam à sua causâ influxiue: hæc verò, fat est, quòd dependeat à sua causâ aut permissiue, aut impeditiue iuxta doctrinam supra statutam quæst. 5. num. 131. Quanquam enim, ut ibi etiam diximus, negatio nullâ causâ

egeat ad existendum; quandoquidem existeret nihilominus, etiam si nulla omnino causa eius existeret: at supposito, quod contingenter existit, non potest non ab aliqua causa esse in existentia sua dependens. Nam, supposito, quod ita est existens, ut possit esse non existens per positionem entis, quod negat, necesse est quod existat aliqua causa potens ponere tale ens, & ipsum non ponens. Quod quidem quando non ponit à se immediatè determinata, utpote ad illud ponendum, vel non ponendum proximè libera, tunc dicitur negationem talis entis permittitè causare. Quando verò illud non ponit; quia vel ab alià causa, vel à se ipsa per aliquod impedimentum inductum impeditur, ne ponat illud; tunc causa inducens tale impedimentum medio ipso dicitur talis entis negationem causare impeditivè; prout loco citato explicavimus. Casu autem, quod nulla causa negationis existeret, iam tum illa non contingenter, sed necessariò existeret. Unde non mirum, quod tunc illa in existentia sua à nulla causa esset dependens; sicut de facto negationes chymararum impossibilium, quæ necessariò existunt, à nulla causa sunt dependentes in existentia sua.

## Propositio I.

820 **Ens quoduis contingenter existens à nutu alicuius causæ liberæ ipsius existentiam determinantis pro toto tempore, quo illa durat, debet necessariò pendere. Cui causæ subinde talis existentia non potest non libera esse.**

Probatur. Quia vel ens contingens dependet in sua existentia à solâ causâ primâ. Et sic non potest non dependere ab illâ prout operante liberè: quia causa primâ per se solam nihil ad extra operatur non liberè, ut est certissimum. Vel ens contingens dependet à causâ secundâ & simul à causâ primâ concurrente cum illâ. Et sic, si causa secundâ producit dictum ens liberè, ipsa erit, à cuius nutu libero determinabitur, pendebitque existentia eius, & cui ea proinde libera erit, prout intendimus. Idque, si causa secundâ producat dictum ens liberè libertate immediatâ; quia effectus est immediatus eius; siue illud producat liberè libertate mediata; quia effectus est alterius causæ illius libertati subdita in operando, ut est in nobis potentia locomotiva. Si autem causa secundâ producat dictum ens necessariò, non potest non producere illud ultimo determinata per decretum liberum causæ primæ absolutum, atque determinatum, & consequenter determinantem existentiam talis entis prout ostendemus in Tract. de Providen. Quod est, talis entis existentiam à nutu libero causæ primæ pendere eique liberam esse. Quo iterum habemus intentum. Cum igitur quoduis ens contingens vno ex tribus prædictis modis à suis causis debeat necessariò pendere; quia nullus alius est possibilis, ut est manifestum: concluditur, quoduis ens contingens à nutu alicuius causæ liberæ debere quoad existentiam suam esse dependens, prout data propositio fert.

## Propositio 2.

**Negatio quævis contingenter existens à nutu alicuius causæ liberæ ipsius existentiam determinantis pro toto tempore, quo illa contingenter durat, debet necessariò pendere. Cui causæ subinde talis existentia non potest non libera esse.**

Dico pro toto tempore, quo illa contingenter durat propter negationem durationis alligatæ per suam essentiam determinato tempore: quia talis negatio, etsi duret pro omni tempore iuxta doctrinam traditam tom. 1. disput. 8. quest. 7. in eâ solâ mensurâ temporis existit contingenter, in qua potest existere duratio, quam negat; in cæteris verò necessariò existit, eoquod in illis nequit existere ipsa duratio; sicque nec potest ab illis suam negationem auferre. Unde obiter collige discrimen inter ens, & negationem. Quod negatio contingens potest esse respectu vnius mensuræ temporis, & necessaria respectu aliarum, idque absolutè; quia absolutè deesse nequit ab alijs temporis mensuris, siue existat, siue non existat in eâ, respectu cuius contingens est, ut ex dictis etiam loco citato constat. Nulli autem enti creato loco continere potest, ut est certissimum. Tamen ex suppositione existentia contingens in primo instanti temporis necessaria esset in sequentibus existentia illius entis creati, quod indivisum esset suapte essentia alligatum tempore divisibili, si tale ens possibile esset, ut nonnulli opinantur. Quorum tamen opinionem ego improbandi disput. 8. citatâ nuper quest. 3.

Probatur itaque propositio. Quia vel negatio contingens est negatio entis à nullâ causâ secundâ, sed solâ primâ potentis produci. Et sic notum est, talem negationem à nutu libero causæ primæ pendere: ipsique proinde causæ primæ liberam esse quoad existentiam suam. Quia quod solâ causa primâ potest facere, & non facit, eo ipso liberè non facit, ut constat. Vel negatio contingens est negatio entis essentialiter exigentis produci à causâ secundâ, & simul à causâ primâ concurrente cum illâ. Et sic, si causa secundâ sit liberâ respectu talis negationis, & talis entis; ipsa tanque negationem liberè causet vel permittitè cum immediatâ libertate ad vitium, vel impeditivè, ponendo liberè impedimentum entis negati iuxta doctrinam indicatam num. 319. tunc existentia ipsius negationis à talis causæ libero nutu dependebit, ut notum est. Si verò causa secundâ sit necessaria absolutè, vel, si libera, necessitata tamen sit aliunde, quam à libertate sua respectu talis entis, habentique iam cætera cuncta requisita ad ens ipsum necessariò causandum negatur concursus causæ primæ; ab huius utriusque nutu libero prout negantis talem concursum dependebit talis entis negatio quoad existentiam suam, ut etiam est notum. Si denique causa talis entis, seu libera, seu necessaria, aut non existit, aut non habet potentiam proximam ad causandum illud defectu cuiusvis, aut quorumvis requisitorum ad talem potentiam constituendam, tunc talis entis negatio impeditivè dependebit à libertate tum causæ primæ, tum etiam secundæ, si quæ fuerit, liberè concurrentis ad causandum defectum dictæ potentie.

ria proxima, sicque inducentis impedimentum ad eius actum: siquidem per impedimentum excludens potentiam proximam causa ad effectum de facto impeditur effectus, eiusque proinde negatio de facto causatur iuxta doctrinam tum indicatam dicto num. 819. tum latius traditam quaest. 5. num. 13. iam antea citato.

823 Vel tandem negatio contingens est negatio entis potentis produci tum a causa secunda adiuncta concursu causa prima, tum a sola causa prima absque ullo concursu causa secunda. Et sic in omni euentu erit negatio talis entis libera causa prima quatenus potentis per se solam causare illud, & non causantis. Si autem causa secunda productiua talis entis libera sit, eiusque negationem vel permissiuam, vel impeditiuam liberam causet, prout dictum in primo casu num. praecedent. tunc talis negatio duas causas liberas sui habebit, primam scilicet, & secundam. At si necessaria, siue necessitata sit causa secunda, habentique caetera requisita ad ens tale necessarium causandum concursus causa prima negatur iuxta secundum casum num. praecedent. tunc duobus titulis negatio talis entis a libertate causa prima pendebit; primo, quod causa prima per se solam non producit tale ens, cum posset; secundo, quod suum concursum negat causa secunda, ne illud ea producat. Si denique causa secunda seu libera, seu necessaria productiua talis entis aut non existit, aut non habet potentiam proximam ad causandum illum, a causa liberè inducente defectum talis potentiae proxima, siue ea sola prima sit, siue insuper aliqua secunda, dependebit impeditiuè negatio talis entis iuxta dicta in casu tertio num. praecedent. Eaque proinde duobus etiam titulis a libertate causa prima dependens erit, & insuper a libertate causa secunda, si qua insuper modo dicto concurrerit ad ipsam. Per qua omnia veritas datae propositionis satis ostensa manet.

824 Obseruare tamen oportet, a nonnullis quari in praesentiam ex hypothesi, quod nulla causa libera esset, effectus nihilominus essent contingentes aliquo modo. Negant Gabriel, & Corduba apud Vazq. 1. par. disput. 100. cap. 4. Ipse vero Vazq. cum Henrico docet, contingens bifariam posse tale dici. Primo ex parte effectus. Secundo ex parte causa. Contingens ex parte effectus dicitur, quod sua natura tale est, ut ei non repugnet vel existere, vel non existere, ut sunt omnes res corruptibiles. Contingens vero ex parte causa, quod a causa cum indifferentia, liberèque operante procedit. Afferitque, omnia contingencia mansura nihilominus contingencia iuxta priorem acceptionem, etiam si nulla causa esset libera. Secus iuxta acceptionem posteriorem. Addit tamen, quaestionem hanc non de re, sed de voce videri esse. Ego tamen imprimis dico, me in tota quaestione praesenti de contingentibus egisse iuxta acceptionem posteriorem, qua communior, & visitatior est; & sine qua meo iudicio acceptio prior stare non potest. Nam ex hypothesi, quod nulla causa libera esset, & consequenter nullus effectus esset contingens iuxta acceptionem posteriorem, per locum intrinsecum sequitur nec iuxta priorem fore contingentem vllum effectum. Ostendo id facile. Quia ex hypothesi, quod nulla causa esset libera, ad omnes effectus, qui fierent, esset causa prima necessitata, atque adeo cum existentia illorum connexa essentialiter; ut est notissimum. Cumque omnis effectus quoad existentiam suam essentialiter cum causa prima connexus

sit; per locum intrinsecum sequitur ex tali hypothesi, fore, ut omnis effectus essentialiter esset connexus mediata cum existentia sui; atque adeo non indifferens natura sua ad existendum, vel non existendum, quae erat prior acceptio contingentiae eius. Repugnat ergo per locum intrinsecum, ut prior acceptio contingentiae effectus sine posteriore subsistat. Confirmatur, & declaratur aliter breuius. Nam ex hypothesi, quod nulla causa esset libera, & consequenter nulla potentia esset in causis ad non dandam existentiam effectibus; nulla in effectibus esset potentia ad non existendum: atque adeo nec contingentia prioris acceptionis. Unde concluditur contra Vazq. ad quaestiuiculam propositam (quae potius de re censenda est quam de sola voce) omnino respondendum esse, ex hypothesi, quod nulla causa esset libera, nullum effectum contingentem fore yllo modo seu iuxta posteriorem, seu etiam iuxta priorem contingentiae acceptionem.

825 Deinde etiam est obseruandum circa superioribus dicta, tamen si multa contingentia a libertate causarum secundarum dependant in existentia sua; radicem tamen primam omnis contingentiae de facto libertatem causa prima vnice esse; quatenus omnes causa secunda ab vnica prima prout operante liberè suam trahunt originem. Quid verò dicendum sit ex hypothesi, quod causa prima non esset libera quaest. sequen. examinabitur.

### QVAESTIO XIX.

*An ex hypothesi, quod causa prima ageret ex necessitate natura, aliqui effectus nihilominus possent contingentes euadere a libertate causa secunda.*

826 **N**egant absolute Scot. in 1. distinct. 2. quaest. 1. & distinct. 4. quaest. 4. & distinct. 8. quaest. 5. & distinct. 39. quaest. vnica. & in 2. distinct. 1. quaest. 3. & communiter Scotista. Affirmant vero Caiet. 1. par. quaest. 14. artic. 13. & quaest. 19. artic. 8. ibidemque Bann. dubit. 7. Zumel. 1. par. quaest. 14. artic. 13. disput. 8. & ibi Molin. disput. 11. atque etiam in Concord. disput. 47. Aluar. lib. 3. de Auxil. disput. 26. Vazq. 1. par. disput. 100. cap. 3. & alij. Soar. verò disput. 19. Metaph. sect. 3. docet, in triplici sensu posse quaestionem hanc proponi. Primus est. An, si in prima causa non esset libertas, posset ea esse in aliqua causa secunda. Secundus. An, si causa prima ex necessitate natura ageret, quantum posset, causa secunda alias de suo libera liberè posset operari. Tertius. An, si causa prima ex necessitate natura praeberet causis secundis liberis eundem concursum, quem modò praeberet, liberè illa operarentur vti operantur modò. Respondetque negatiuè ad quaestionem in primo, & secundo sensu viurpatam. In tertio verò viurpatam affirmatiuè. Quiedo autem controuer. 12. de Anima punct. 5. quoad primum sensum quaestionis opponitur Soario, quodammodoque etiam quoad secundum, ut ex dicendis constabit. Conuenit tamen cum illo quoad tertium. In quo etiam procedunt omnes Auctores pro parte affirmatiua relati. Quanquam autem illi censent, se